

TARKASTUSVALIOKUNNAN LAUSUNTO 1/2011 vp

Hallituksen toimenpidekertomus vuodelta 2010

Perustuslakivaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 17 päivänä toukokuuta 2011 lähettänyt hallituksen toimenpidekertomuksen vuodelta 2010 (K 2/2011 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi perustuslakivaliokuntaan ja ulkoasiainvaliokuntaan ja samalla määrännyt, että pysyvien erikoisvaliokuntien on annettava asiasta lausunto perustuslakivaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- finanssineuvos Rainer Alanen, neuvotteleva virkamies Anu Nousiainen ja ylitarkastaja Mikko Saarinen, valtiovarainministeriö
- apulaisosastopäällikkö Olli Kerola ja johtaja Raija Volk, sosiaali- ja terveysministeriö
- johtaja Kirsi Paasikoski, Lounais-Suomen aluehallintovirasto
- hallinto- ja kehittämisspäällikkö Päivi Klami, Tuusulan kunta.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Säilytettävä kannanotto, kohdat 2 ja 3

Tarkastusvaliokunnan ehdotuksesta hyväksytyn informaatio-ohjuksen toimivuutta sosiaali- ja terveydenhuollossa koskevan kannanoton kohdat 2 ja 3 (M 2/2008 vp — EK 15/2008 vp) ovat edelleen tarpeellisia ja ne tulee säilyttää hallituksen kertomuksessa.

Kohdassa 2 eduskunta edellytti, että hallitus vahvistaa talouden ohjausta uudistamalla sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuusjärjestelmät siten, että ne kannustavat kuntia kustannus- ja laatutietoiseen toimintaan ja palvelurakenteiden kehittämiseen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuusjärjestelmää uudistettiin vuoden 2010 alusta voimaan tulleella lailla kunnan peruspalvelujen val-

tionosuudesta (HE 174/2009 vp). Uudistuksessa ei muutettu valtionosuuksien määräytymisperusteita, minkä vuoksi uudistus ei parantanut valtionosuusjärjestelmän kannustavuutta. Tarkastusvaliokunnan mielestä valtionosuusjärjestelmää ja sosiaali- ja terveydenhuollon koko rahoitusjärjestelmää tulee uudistaa siten, että rahoitus kannustaa kuntia entistä kustannustehokkaampaan palvelujen järjestämiseen. Rahoitusuudistusta ei ole tarkoituksenmukaista toteuttaa irrallaan palvelujen järjestämisestä, vaan rahoitus ja palvelujen järjestäminen tulee uudistaa samanaikaisesti.

Kohdassa 3 eduskunta edellytti, että hallitus aluehallinnon uudistamishankkeessa varaa aluehallinnon suorittamalle ohjaus- ja valvontatoiminnalle riittävät voimavarat ja toimintaedellytykset ennalta ehkäisevälle ohjaukselle.

Tarkastusvaliokunnan mietinnön mukaan lääninhallitusten sosiaali- ja terveysosastojen henkilöstövoimavaroilla ei ole pystytty hoitamaan riittävästi alueellisen ohjauksen ja valvonnan ennalta ehkäisevää toimintaa. Aluehallintouudistuksessa alueellisen ohjauksen voimavaroja ei lisätty, vaan niitä on asteittain supistettu valtion tuottavuusohjelman tavoitteiden mukaisesti. Nykyisillä aluehallintovirastojen voimavaroilla ei ole pystytty hoitamaan asianmukaisesti ennalta ehkäisevää toimintaa, vaikka kyseinen

toiminta on määritelty sosiaali- ja terveydenhuollon strategiseksi painopistealueeksi.

Hallituksen toimenpidekertomuksessa on esitetty, ettei asia anna enää aiheutta enempää toimenpiteisiin. Valiokunta ei yhdy esitettyyn näkemykseen.

Lausunto

Lausuntonaan tarkastusvaliokunta esittää,

että perustuslakivaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 15 päivänä syyskuuta 2011

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Tuija Brax /vihr
vpj. Heli Paasio /sd
jäs. Olli Immonen /ps
Eero Lehti /kok
Mika Lintilä /kesk

Pirkko Ruohonen-Lerner /ps
Matti Saarinen /sd
Kari Tolvanen /kok
vjäs. Markku Rossi /kesk.

Valiokunnan sihteereinä ovat toimineet

valiokuntaneuvos Nora Grönholm
valiokuntaneuvos Matti Salminen.